

NATIONAL EVALUERING AF AMBULANCEBEHANDLER- UDDANNELSEN

SEPTEMBER 2025

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Indhold

01 Om evalueringen

02 Hovedkonklusioner

03 Anbefalinger

1. Om evalueringen

Det danske sundhedsvæsen og det præhospitale område har gennem en længere årrække gennemgået en udvikling, som medfører væsentlige ændringer for både borgerne og de professionelle på området. Derfor blev der i 2017-2018 foretaget væsentlige ændringer af den eksisterende erhvervsuddannelse (Ambulanceassistent), som blev omlagt til den nuværende ambulancebehandleruddannelse.

Denne opsamling præsenterer de væsentligste resultater og konklusioner fra en national evaluering af den nuværende ambulancebehandleruddannelse. Evalueringen har undersøgt, i hvilken grad eleverne erhverver sig de kompetencer, der er nødvendige for at sikre høj faglig kvalitet og en effektiv drift af ambulanceområdet, og i hvilken grad disse kompetencer matcher arbejdsmarkedets nuværende og fremtidige behov.

Formålet med evalueringen er således at besvare de fire centrale evalueringsspørgsmål, som er gengivet til højre. Evalueringen baserer sig på kvantitative data indhentet via en spørgeskemaundersøgelse blandt både nuværende elever på og færdiguddannede fra ambulancebehandleruddannelsen samt kvalitative data fra interviews med en bred vifte af de centrale aktører og interessenter på området*.

Evalueringen er gennemført af Rambøll Management Consulting (Rambøll) i foråret og sommeren 2025 på opdrag fra Brancheudvalget for Ambulance og Redning (BU) og Transporterhvervets Uddannelser (TUR).

Evalueringsspørgsmål:

1

I hvilken grad er uddannelsens mål og intentioner blevet indfriet, og hvilke faktorer henholdsvis styrker og hæmmer dette?

2

I hvilken grad har de færdiguddannede ambulancebehandlere opnået de kompetencer, som er beskrevet i oplæringsmålene, og hvilke aspekter af uddannelsen henholdsvis understøtter og hæmmer dette?

3

I hvilken grad giver uddannelsen de færdiguddannede ambulancebehandlere de kompetencer, der er behov for på arbejdsmarkedet i dag og i den nærmeste fremtid?

4

Hvordan kan uddannelsen fremadrettet styrkes for bedre at kunne imødekomme forandringer i arbejdsmarkedets behov?

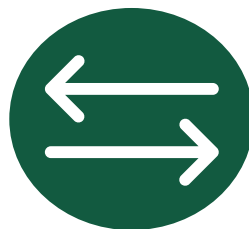
2. Hovedkonklusioner

Den nye ambulance-behandleruddannelse indfrier i høj grad mål og intentioner.

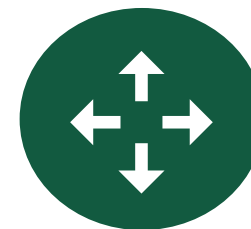
De færdiguddannede ambulancebehandlere opnår i høj grad de beskrevne kompetencer.

Flere faktorer - bl.a. tilrettelæggelsen af uddannelsen og kvaliteten i oplæringsforløbene - har stor betydning for, hvorvidt uddannelsesforløbene lever op til målsætningerne.

De nyuddannede ambulancebehandlers kompetenceprofil og kompetenceniveau matcher i høj grad arbejdsmarkedets nuværende behov.

Mindre justeringer og forbedringer af uddannelsen vil kunne sikre, at de færdiguddannede ambulancebehandlers kompetencer matcher de fremtidig behov på arbejdsmarkedet.

Den nye ambulancebehandler-uddannelse indfrier i høj grad mål og intentioner

Ambulancebehandlerne opnår den nødvendige kompetenceprofil

Evalueringen viser, at uddannelsen overordnet set fungerer godt og sikrer, at eleverne får den nødvendige kompetenceprofil. De nyuddannede behandlere opnår i høj grad de kompetencer, som kompetencemålene fra uddannelsesbekendtgørelserne foreskriver. Behandlerne opleves som yderst kompetente og fagligt stærke.

Det faglige niveau på uddannelsen er hævet, særligt inden for de sundhedsfaglige kompetencer

Uddannelsen er i høj grad lykkedes med at hæve niveavet for særligt de sundhedsfaglige kompetencer. Ambulancebehandlere med den nuværende uddannelse er teoretisk stærkere og mere analytiske, og de har et højere refleksionsniveau end ambulancebehandlere med den tidligere uddannelse.

Ambulancebehandlerne udvikler en sundhedsfaglig identitet

At det sundhedsfaglige niveau er hævet, afspejles også i, at behandlerne i høj grad udvikler en sundhedsfaglig identitet gennem uddannelsen, hvilket var en af intentionerne bag revisionen af uddannelsen.

”

De har en stærk sundhedsfaglig profil og sundhedsfaglige kompetencer, og vi har at gøre med elever, der er stærke på det relationelle. De er empatiske og gode til at samarbejde.

Arbejdsgiverrepræsentant

”

Jeg synes helt sikkert, at vi kommer med en større faglig ballast. Og så oplever jeg også, at hvis man har nogle faglige spørgsmål, så er det mere dem, som er på samme uddannelse eller i hvert fald de yngre reddere, man skal spørge. Førhen har det ikke været så meget behandling, der har været lagt vægt på, men mere at putte i kassen og køre. Jeg synes helt klart, at man kan fagligt mærke forskel.

Færdiguddannet ambulancebehandler

81 pct. elever og 73 pct. færdiguddannede
tilkendegiver at have en sundhedsfaglig identitet.

”

De færdiguddannede opnår i høj grad de kompetencer, der er beskrevet i målene. De opnår en sundhedsfaglig identitet og bliver klædt fuldt ud på til det, der venter dem i praksis.

Repræsentant fra skolerne

95 pct. færdiguddannede oplever i høj grad eller meget høj grad selvstændigt at kunne udføre medicinske procedurer.

81 pct. færdiguddannede oplever i høj grad eller meget høj grad at kunne samarbejde effektivt om patientbehandling med øvrigt sundhedspersonale.

De færdiguddannede ambulancebehandlere opnår i høj grad de beskrevne kompetencer

Ambulancebehandlerens kompetenceprofil er rent analytisk blevet opdelt i fire kernekompetenceområder samt en række almene uddannelseskompetencer, som omkranser de øvrige kompetenceområder.

Præhospital vurdering og behandling samt samarbejde og kommunikation

Kompetencer inden for 'præhospital vurdering og behandling' er der, hvor ambulancebehandlerne står stærkest i deres faglige profil. Dernæst identificeres kompetencer inden for 'samarbejde og kommunikation' som et centralt kompetenceområde, hvor der opleves et behov for yderligere fokus og vægt grundet udviklingen på området.

Almene uddannelseskompetencer og viden om hygiejne m.m.

Behandlerne er stærke inden for de 'almene uddannelseskompetencer', hvor man særligt er lykkedes med at hæve refleksionsniveauet, men hvor der samtidig efterspørges et endnu højere niveau.

'Viden om hygiejne, lovgivning og sundhedsteknologi' identificeres som det kompetenceområde, behandlerne er relativt mindst kompetente i, ved sammenligning med de øvrige områder.

Flere faktorer påvirker indfrielsen af uddannelsens målsætninger

Vellykket tilrettelæggelse af uddannelsen er en væsentlig drivkraft

Evalueringen peger på, at en vellykket tilrettelæggelse af uddannelsen – både varighed, struktur og fagligt indhold – har været en væsentlig drivkraft for, at mange mål med uddannelsen er indfriet. Tilrettelæggelsen af de enkelte fag og oplæringsforløb er overordnet set god og vekselvirkningen mellem skole og oplæring understøtter elevernes læring.

Velfungerende rekruttering og stærkt elevgrundlag er en forklarende faktor

Operatørernes grundige og velfungerende rekrutteringsproces samt uddannelsens generelle evne til at tiltrække fagligt stærke, initiativrige og motiverede elever kan ses som en forklarende faktor til den generelt høje målfrielse på uddannelsen.

Variation i kvaliteten af oplæringsforløb har betydning for læringsudbyttet

Samtidig viser evalueringen dog også, at der kan være stor variation i kvaliteten af oplæringsforløbene – fx manglende relevans i opgaver under hospitalsoplæringen, svingende kvalitet i oplæringsvejledningen mv. – og at dette er faktorer, som har stor betydning for elevernes læringsudbytte og motivation på uddannelsen. Udfordringer i samarbejdet mellem skole og oplæringssted kan også udfordre elevernes læringsudbytte.

”

Det er jo en gruppe elever, som er meget videbegærlige, og som virkelig higer efter at få uddannelse.

Arbejdsgiverrepræsentant

”

Nogle steder, hvor man kommer hen i sygehuspraktikker, specielt de første, der sidder folk bare meget og serverer mad og udøver personlig pleje, og det er jo ikke det, vi har brug for [red. at lære].

Ambulancebehandlerelev

88 pct. elever og **89 pct. færdiguddannede** oplever i høj grad eller meget høj grad, at ambulanceoplæringsforløbene giver en god forståelse for deres opgaver.

15 pct. elever og **17 pct. færdiguddannede** oplever i høj grad eller meget høj grad, at hospitalsoplæringsforløbene giver en god forståelse for deres opgaver.

”

Jeg synes, at de matcher opgaverne rigtig godt. Jeg synes, de kommer ud med ret store kompetencer.

Repræsentant fra AMK-vagtcentralen

”

Jeg har været rigtig fint klædt på til alle de akutte ting, vi kører til. Jeg har helt klart manglet noget af det sub-akutte.

Færdiguddannet ambulancebehandler

90 pct. færdiguddannede tilkendegiver, at uddannelsen har givet dem de nødvendige praktiske færdigheder.

80 pct. elever og 83 pct. færdiguddannede føler sig godt klædt på til at arbejde som ambulancebehandler i dag.

Kompetenceprofilen matcher i høj grad arbejdsmarkedets behov

Evalueringen viser, at de nyuddannede ambulancebehandlers kompetenceprofil og kompetenceniveau i høj grad matcher arbejdsmarkedets nuværende behov.

Ambulancebehandlerne er særligt stærke på det akutte område

Behandlerne er særligt kompetente til at løse opgaver inden for det akutte område, men peger også på, at behandlerne ikke står tilsvarende stærkt i forhold til de sub-akutte opgaver – et opgaveområde, som evalueringen peger på fremadrettet kan forventes at fylde mere i ambulanceredderens opgaveportefølje.

Der er et behov for at styrke den sundhedsfaglige profil yderligere

Samlet set, identificerer evalueringen et behov for fremadrettet at styrke den sundhedsfaglige profil på uddannelsen yderligere, at træne elevernes samarbejdskompetencer og kritiske refleksions- og vurderingsevne samt at have større fokus på de sub-akutte patientforløb.

Med mindre justeringer og forbedringer kan man levere endnu mere kompetente behandlere

De grundlæggende elementer i uddannelsen fungerer godt

Samlet set, peger evalueringens resultater på, at der ikke er behov for væsentlige justeringer af uddannelsen, da de grundlæggende elementer i og rammer for uddannelsen fungerer godt. Med mindre justeringer og forbedringer af den eksisterende uddannelse vil man dog kunne levere endnu mere kvalificerede og kompetente ambulancebehandlere til de fremtidige behov på arbejdsmarkedet.

Mindre justeringer i bl.a. fag og oplæringsmål vil styrke uddannelsen

Dette indebærer både en justering af udvalgte fag og de relaterede oplæringsmål, et styrket samarbejde mellem skoler og oplæringssteder sammen med yderligere kompetenceudvikling blandt vejledere.

Mere fleksible vilkår for justeringer vil bidrage til at styrke uddannelsens forandringsmuligheder

Dertil vil mere fleksible vilkår for at foretage justeringer i uddannelsen gøre det nemmere at sikre, at uddannelsen hele tiden afspejler de hastige forandringer, som man forventer vil fortsætte på sundhedsområdet i de kommende år.

Evalueringen peger derfor på følgende forbedringspotentialer og forslag til justeringer, som kan foregå inden for de nuværende rammer for uddannelsen.

Justering af udvalgte oplæringsmål og et forbedret samarbejde mellem skoler og arbejdsgivere vil styrke uddannelsen.

Træning af **refleksions- og vurderingsevnen** vil hæve det faglige niveau yderligere.

Et styrket fokus på **samarbejds- og kommunikationskompetencer** og **sub-akutte patientforløb** vil klæde behandlerne på til i endnu højere grad at matche arbejdsmarkedets behov.

Kompetenceudvikling af alle vejledere vil skabe et bedre læringsmiljø for eleverne.

En **ændring af uddannelsens narrativ** kan understøtte tiltrækningen af de rigtige profiler.

Fleksible vilkår for justeringer i uddannelsen vil ruste uddannelsen til at matche den hastige udvikling på området.

3. Anbefalinger

Justering af udvalgte oplæringsmål og et forbedret samarbejde mellem skoler og arbejdsgivere

Justering af udvalgte oplæringsmål og et forbedret samarbejde mellem skoler og arbejdsgivere vil skabe mulighed for at skærpe fokus på de elementer, eleverne får mest læringsudbytte af og imødekomme et behov for at introducere nogle specifikke oplæringsmål, som sikrer, at eleverne opnår viden om og erfaringer med sub-akutte patientforløb.

Dertil er der et potentiale i at skabe større klarhed over, hvordan hhv. skolerne og arbejdsgiverne sætter sig ind i og systematisk anvender oplæringsmålene i de forskellige oplæringsforløb og skoleperioder, så begge parter har et tilstrækkeligt kendskab til oplæringsmålene for at kunne skabe gode overleveringer.

Træning af reflektions- og vurderingsevnen vil hæve det faglige niveau yderligere

Både i skoleforløb og oplæringsforløb kan man med fordel træne reflektions- og vurderingsevnen allerede i begyndelsen af uddannelsen ved, at eleverne anvender deres faste tjeklister som guidelines og trænes i at forholde sig til, hvorfor og hvornår beslutninger tages og handlinger iværksættes.

Derudover kan fagene 'Teori og metode' og 'Psykologi', med fordel revideres, da de af mange elever og færdiguddannede opleves som irrelevante. Ift. psykologi-faget ønsker eleverne ønsker i stedet for det nuværende indhold fx at modtage undervisning i, hvordan man taler med patienter.

Et styrket fokus på samarbejds- og kommunikations kompetencer og sub-akutte patientforløb

Et styrket fokus på samarbejds- og kommunikationskompetencer samt sub-akutte patientforløb vil klæde behandlerne på til i højere grad at matche arbejdsmarkedets behov. Det kan blandt andet gøres ved at introducere et kommunikations- og samarbejdsfokus i flere elementer i uddannelsen. Derudover kan man med fordel arbejde med at styrke samarbejds- og kommunikationskompetencer ved, at undervisningen i netop dette i højere grad bliver funderet i et fagligt, teoretisk og metodisk grundlag.

Dertil ses et behov for at introducere nye kompetencemål, som knytter sig til elevernes viden om og erfaring med at håndtere sub-akutte patientforløb og psykiatriske patienter.

Anbefalinger

Kompetenceudvikling af alle vejledere vil skabe et bedre læringsmiljø for eleverne

Der identificeres et behov for at sikre systematiske oplæringsforløb af høj kvalitet for kommende og nuværende oplæringsansvarlige, som kan sikre, at alle elever har adgang til kvalificeret vejledning.

Oplæringsvejledere peger på, at de særligt har behov for støtte i, hvordan man vejleder forskellige elevtyper, og hvordan man håndterer en generation af unge, som har en anden og ny tilgang til at begå sig på arbejdsmarkedet.

En ændring af uddannelsens narrativ kan understøtte tiltrækningen af de rigtige profiler

Grundet behovet for at skabe et større fokus på det sub-akutte, identificerer evalueringen et behov for at overveje, hvordan ambulancebehandlernes hovedopgaver og -formål italesættes og kommunikeres til potentielle elever på uddannelsen.

Et ændret og mere retvisende narrativ for uddannelsen kan bidrage til, at fremtidige elever ikke oplever at blive overraskede over opgavernes karakter, og at man også fremadrettet formår at tiltrække de rigtige profiler.

Fleksible vilkår for justeringer i uddannelsen vil ruste uddannelsen til at matche den hastige udvikling på området

Både skolerne og arbejdsgivere peger på, at der er behov for at arbejde med, hvordan man, udover de justeringer, man allerede arbejder med de i lokale uddannelsesudvalg, kan skabe mere fleksible vilkår for løbende justeringer af kompetencemålene på uddannelsen.

Fx går et forslag på at introducere enkelte fleksible kompetencemål i uddannelsen, for at give både skoler og arbejdsgivere mulighed for hurtigere at kunne tilpasse oplærings- og undervisningsforløb til, hvad der aktuelt rører sig i samfundet. Det vil ruste uddannelsen til i højere grad at matche arbejdsmarkedets behov, da man hurtigt vil kunne introducere eksempelvis viden om psykiatriske patienter eller lignende.

Bilag 1: Evalueringens datagrundlag

Evalueringen baserer sig på kvantitative data indhentet via en spørgeskemaundersøgelse blandt både nuværende elever på og færdiguddannede fra ambulancebehandleruddannelsen samt kvalitative data fra interviews med en bred vifte af de centrale aktører og interessenter på området.

Det kvantitative spor

Spørgeskemaundersøgelse blandt hhv. ambulancebehandler elever og færdiguddannede ambulancebehandlere i perioden 20. maj til 30. juni 2025.*

Antal besvarelser:

- 318 besvarelser fra nuværende elever.
- 85 besvarelser fra færdiguddannede ambulancebehandlere.

Det kvalitative spor

Der er i alt foretaget 14 kvalitative interviews med relevante aktører i perioden 14. maj til 11. august 2025.

To fokusgruppeinterviews med ambulancebehandlere (elever og færdiguddannede).

Fire virtuelle fokusgruppeinterviews og to individuelle interviews med arbejdsgivere og kontaktflader i driften (PreMed, Falck, regionerne, kontaktflader (akutlæge + AMK), oplæringsansvarlige).

To fokusgruppeinterviews med skolerne, som udbyder uddannelsen (Rybners og U Nord).

Fire individuelle interviews med Interessenter (SST, Danske Regioner, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Børne og Undervisningsministeriet).

***Note:** Som en del af analysen af de kvantitative data fra spørgeskemaundersøgelsen er der blevet gennemført en række analyser, som har undersøgt eventuelle forskelle på svarmønstre for henholdsvis elever og færdiguddannede ambulancebehandlere. Analyserne viste imidlertid ikke væsentlige forskelle i svarmønstre, og derfor behandles respondentgrupperne i mange tilfælde som samlet gruppe, og eventuelle mindre forskelle har ikke været fokus for evalueringen.

Bilag 2: Uddannelsens opbygning

Ambulancebehandleruddannelsen består samlet set af et grundforløb af 20 ugers varighed og et hovedforløb på tre år og syv måneder.

- Der er vekslende skole- og oplæringsperioder.
- 49 uger på skole fordelt på otte skoleperioder.
- 107 ugers oplæring fordelt på otte oplæringsperioder.
- Oplæringen foregår skiftevis på hospitaler og i ambulance.
- Til højre ses et overblik over opbygningen af uddannelsen.

TUR BRANCHEUDVALGET FOR
AMBULANCE & REDNING

Varighed: 3 år og 7 måneder. 49 ugers skoleundervisning fordelt ud på følgende forløb:

De uger, der er nævnt i oversigten til oplæringstid, er netto-tid hvor der ikke er afsat tid til ferie og helligdage. Uddannelsen varer i alt 3 år og 7 måneder. Heraf er der 49 uger skole, og de resterende uger er oplæringstid, med minimum 107 ugers oplæring.

